

MICHEL LÉON-KINDBERG, *Les abcès du poumon*. Médecine et Chirurgie pratiques. Uitg. MASSON et Cie., Parijs. Prijs 14 frs.

De schrijver verdeelt de longabscessen in twee hoofdgroepen: den niet-foetieden door streptococcon, pneumococcon, enz. veroorzaakten vorm en den foetieden vorm, waarin bij bacteriologisch onderzoek talrijke anaerobe bacteriën gevonden worden. Tusschen deze hoofdgroepen bestaan natuurlijk allerlei overgangsvormen.

De verschillende types van longabsces worden achtereenvolgens uitvoerig besproken met hun clinische verschijnselen, hun bacteriologie, hun pathologische-anatomie en tenslotte hun diagnose, waarbij de nadruk gelegd wordt op het belang van het Röntgenologische onderzoek, vooral wanneer dit nog door lipiodolinspuiting verduidelijkt wordt.

Er wordt verder gewezen op de uitbreiding van het aantal longabscessen in de laatste jaren en de schrijver meent de oorzaak hiervan voor een groot deel te moeten zoeken in de griep-epidemieën sinds 1918, in de gevolgen van het gebruik van giftige gassen in den wereldoorlog en vooral ook in het toenemen van het aantal operaties in de neus-keelholte en in den bovenbuik. Vooral in Amerika, waar de indicatie tot operatieve behandeling van het ulcus duodeni veel ruimer gesteld wordt dan in Europa en waar verder de bestrijding der „focal infections” geleid heeft tot een geweldige toeneming van het aantal operatieve ingrepen in de neus-keelholte (tonsillectomie, enz.), ziet men, daarmee gepaard gaande, ook een uitbreiding van het aantal longabscessen.

In het laatste hoofdstuk wordt de interne en chirurgische therapie behandeld. Gewezen wordt o.a. op de intraveneuse trypaflavine-inspuitingen, de behandeling met vaccins, sera, arsenicum, enz. In 40 tot 80 pCt. der gevallen echter heeft de interne therapie geen succes en moet men tot operatieve ingrepen overgaan. De schrijver bespreekt tenslotte de verschillende operaties, die voor de behandeling van het longabsces in aanmerking komen en meent zelf, dat de lobectomie, hoe ingrijpend deze operatie dan ook voorloopig nog is, toch op den duur de meest logische en voor de toekomst aangewezen operatie zal zijn. (De door prof. ZAAIJER aangegeven methode van longkwabexstirpatie na voorafgegane, intrapleurale tamponade rondom de kwab heeft de gevaren der lobectomie echter belangrijk verminderd. Ref.).

Hij, die belang stelt in het vraagstuk der longabscessen en hun behandeling, zal dit boek zeker met genoegen doorlezen.

W. F. SUERMONDT.

Dr. G. F. GEZELLE MEERBURG, oud-geneesheer-directeur van „Vrederust” Bergen op Zoom, medisch-adjunct directeur van het Wilhelmina-gasthuis te Amsterdam, *Algemeene ziekenverpleging*. Uitg. J. B. WOLTERS, Groningen-Den Haag, 1929. 616 bldz. met 513 figuren in den tekst en een register. Prijs / 14.90.

Naast het standaardwerk van STUMPF over ziekenverpleging, dat reeds zoovele uitgaven beleefd heeft, verschijnt deze algemeene